

V Bruselu dne 30.9.2020
SWD(2020) 317 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

Zpráva o právním státu 2020 Kapitola o stavu právního státu na Maltě

Průvodní dokument ke

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Zpráva o právním státu 2020 Stav právního státu v Evropské unii

{COM(2020) 580 final} - {SWD(2020) 300 final} - {SWD(2020) 301 final} -
{SWD(2020) 302 final} - {SWD(2020) 303 final} - {SWD(2020) 304 final} -
{SWD(2020) 305 final} - {SWD(2020) 306 final} - {SWD(2020) 307 final} -
{SWD(2020) 308 final} - {SWD(2020) 309 final} - {SWD(2020) 310 final} -
{SWD(2020) 311 final} - {SWD(2020) 312 final} - {SWD(2020) 313 final} -
{SWD(2020) 314 final} - {SWD(2020) 315 final} - {SWD(2020) 316 final} -
{SWD(2020) 318 final} - {SWD(2020) 319 final} - {SWD(2020) 320 final} -
{SWD(2020) 321 final} - {SWD(2020) 322 final} - {SWD(2020) 323 final} -
{SWD(2020) 324 final} - {SWD(2020) 325 final} - {SWD(2020) 326 final}

SHRNUTÍ

Parlament nedávno jednomyslně schválil řadu významných reforem maltského soudního systému. Reformy systému jmenování soudců a disciplinárního řízení se zaměřují zejména na zlepšení systému brzd a protivah omezením úlohy premiéra a parlamentu. Cílem těchto reforem je posílit nezávislost soudů a systému dělby moci a zareagovat na některá z doporučení Benátské komise z prosince 2018 a doporučení Evropské komise a Rady v rámci evropského semestru. Benátská komise celkově přivítala plány reforem a v současné době připravuje doplňující stanovisko k legislativním textům těchto reforem. Je zřizováno státní zastupitelství, které spadá pod úřad nejvyššího státního zástupce a které je zcela oddělené od státního advokáta. Přetrvává významné znepokojení, pokud jde o účinnost soudního systému, neboť soudní řízení probíhá na všech úrovních a u všech kategorií případů velmi dlouho.

Byly odhaleny hluboké korupční vzorce, což vyvolalo silnou veřejnou poptávku po významném posílení kapacit pro řešení korupce a rozsáhlejších reformách právního státu. Chybí přehled dosažených výsledků v oblasti odsouzení osob obviněných v korupčních kauzách na vysoké úrovni. Byl spuštěn rozsáhlý reformní projekt, který má řešit nedostatky a posílit institucionální protikorupční rámec, a to včetně prosazování práva a trestního stíhání. Tato reforma zahrnuje nová pravidla jmenování policejního ředitele, převod odpovědnosti v oblasti trestního stíhání – a to i v případech souvisejících s korupcí – z policie na nejvyššího státního zástupce, reformu Stálého protikorupčního výboru (Permanent Commission Against Corruption) a nová ustanovení, která umožní podávat opravné prostředky proti nestíhání nejvyšším státním zástupcem. Účinné provádění těchto reforem ukáže, v jakém rozsahu byla doporučení Benátské komise a skupiny GRECO, jakož i doporučení Evropské komise řešena.

V maltské Ústavě je zakotvena svoboda projevu a svoboda sdělovacích prostředků. Zavraždění přední maltské investigativní novinářky Daphne Caruanové Galiziové v říjnu 2017 bylo obecně vnímáno jako útok na svobodu projevu a vyvolalo obavy týkající se svobody sdělovacích prostředků a bezpečnosti novinářů na Maltě. Mezi další oblasti, které vyvolávají znepokojení, patří skutečná nezávislost regulačního orgánu pro sdělovací prostředky a také právní a online výhrůžky investigativním novinářům. Skutečnost, že dvě hlavní politické strany zastoupené v parlamentu vlastní, ovládají nebo řídí řadu maltských médií a rozhlasových a televizních stanic, má nadále velmi významný dopad na maltské mediální prostředí.

Pokud jde o systém brzd a protivah, parlament v poslední době přijal mnoho reforem. Zejména byla přijata nová pravidla pro volbu a sesazení prezidenta republiky a také reformy, které posilují roli veřejného ochránce práv. Byly rovněž předloženy návrhy dalších právních předpisů týkajících se omezení úlohy premiéra při jmenování několika nezávislých komisí. Cílem těchto reforem je posílit celkový systém brzd a protivah a zareagovat na některá z doporučení Benátské komise, která rovněž připravuje doplňující stanovisko k legislativním textům těchto reforem. Zvažuje se potřeba dalších možných ústavních reforem, včetně reforem týkajících se fungování parlamentu. Organizace občanské společnosti hrají stále významnější úlohu ve veřejné debatě.

I. SYSTÉM SOUDNICTVÍ

Maltský systém soudnictví je ovlivněn jak kontinentální, tak anglosaskou právní tradicí. Soudy jsou rozděleny na soudy vyšší a nižší příslušnosti. Vyšší soudy jsou tvořeny soudci a

patří mezi ně občanskoprávní soud, trestní soud, odvolací soud, odvolací trestní soud a ústavní soud¹. Nižší soudy sestávají ze smírčích soudců a patří mezi ně smírčí soud pro Maltu a smírčí soud pro ostrov Gozo. Hlavou soudní moci je nejvyšší soudce, který rovněž předsedá ústavnímu soudu. Nezávislost soudní moci je zakotvena v Ústavě, která zaručuje neodvolatelnost soudců a smírčích soudců. Na práci soudů dohlíží Komise pro správu justice². Existují četné zvláštní tribunály, které rozhodují v konkrétních oblastech. Je zřizováno zcela samostatné státní zastupitelství. Advokátní komora je nezávislý a samoregulační profesní orgán právníků. V červenci 2020 přijal parlament četné ústavní reformy v oblasti soudnictví³.

Nezávislost

Reforma systému jmenování soudců a smírčích soudců byla přijata v červenci 2020. Na jaře 2020 vláda předložila řadu návrhů reforem, včetně reforem týkajících se systému jmenování soudců, a to v reakci na doporučení vydaná Benátskou komisí v prosinci 2018⁴. Návrhy právních předpisů, jimiž se mění Ústava, přijal parlament dne 29. července 2020. Všechny tyto návrhy byly projednány s Benátskou komisí, která je posoudila⁵, ovšem na její stanovisko k těmto legislativním textům se stále čeká. Podle předchozího rámce prováděl jmenování soudců a smírčích soudců maltský prezident „jednající v souladu s doporučením premiéra“. Komise pro výběr soudců určila, zda uchazeči splnili kritéria pro jmenování soudcem, ale nestanovila jejich pořadí ani nevyjádřil své preference pro některého kandidáta. Úlohou Komise pro výběr soudců bylo určit soubor kandidátů na funkci soudce, z něhož premiér mohl podle svého uvážení vybrat uchazeče, kteří byli jmenováni soudcem nebo smírčím soudcem, zatímco úloha prezidenta byla čistě formální⁶. Na základě nové legislativy přijaté parlamentem bylo přehodnoceno složení komise pro výběr soudců, takže víc než polovina členů této komise nyní patří k soudní moci⁷. Budou zveřejňovány výzvy k obsazení jednotlivých volných míst soudců. Komise pro výběr soudců navrhne tři nejvhodnější uchazeče o dané volné místo přímo prezidentovi republiky, který bude soudce a smírčí soudce vybírat ze jmen uchazečů, kteří mu byli doporučeni⁸. Hodnotící kritéria byla zakotvena v Ústavě. Tyto reformy přispívají k posílení nezávislosti soudní moci s ohledem na doporučení Rady Evropy⁹. Tuto otázku nastolila rovněž Evropská komise a Rada v

¹ Občanskoprávní soud zahrnuje tři různé sekce: sekci rodinného práva, obchodního práva a dobrovolné příslušnosti.

² Komise pro správu justice je řádným členem Evropské sítě rad pro justici.

³ Zákon č. XLIII z roku 2020, kterým se mění Ústava Malty, pokud jde o jmenování soudců a smírčích soudců. Zákon č. XLV z roku 2020, kterým se mění Ústava Malty a zákon o Komisi pro správu justice, kap. 369, která se týká odvolání soudců a smírčích soudců z úřadu; zákon č. XLI z roku 2020, kterým se pokračuje v zavádění reforem odvětví soudnictví a zavádí se soudní přezkum rozhodnutí o nestíhání a dalších rozhodnutí nejvyššího státního zástupce.

⁴ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2018)028).

⁵ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006).

⁶ Premiér mohl při splnění určitých požadavků na transparentnost jmenovat i osobu, která neprošla prověřením Komise pro výběr soudců.

⁷ Na základě reforem se bude Komise pro výběr soudců skládat z nejvyššího soudce, dvou soudců a jednoho smírčího soudce, kteří budou zvoleni svými kolegy, generálního auditora, veřejného ochránce práv a předsedy advokátní komory.

⁸ Jména tří kvalifikovaných uchazečů budou zveřejněna. Premiér už nebude mít v procesu jmenování žádnou roli.

⁹ Doporučení CM/Rec(2010)12 Výboru ministrů Rady Evropy, odst. 47. Předložené návrhy právních předpisů obsahují změny Ústavy.

doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru 2020¹⁰, jakož i Evropský parlament¹¹. Ve svém stanovisku ze dne 19. června 2020 Benátská komise celkově přivítala plány reforem týkajících se jmenování soudců¹² a připomněla potřebu dalších kroků k dosažení odpovídajícího celkového systému brzd a protivah v souladu se svým stanoviskem z prosince 2018. Kromě toho Benátská komise v současné době připravuje doplňující stanovisko k legislativním textům těchto reforem¹³. Pokud jde o nejvyššího soudce, podle reformy bude k jeho jmenování docházet s podporou dvou třetin poslanců¹⁴, a to bez zapojení soudní moci nebo Komise pro výběr soudců¹⁵. Vzhledem k různým úlohám nejvyššího soudce (předseda ústavního soudu, předseda odvolacího soudu, předseda oběma odvolacím panelům), jakož i významným povinnostem nejvyššího soudce ve správě soudního systému (předseda Komise pro výběr soudců, člen Komise pro správu justice, odpovědný za soudní disciplínu) Benátská komise zdůraznila, že je nutné, aby jmenování nejvyššího soudce bylo v nejvyšší možné míře depolitizované¹⁶.

Parlament rovněž přijal reformu postupu odvolávání soudců a smírčích soudců. Podle dřívějšího rámce byla rozhodnutí o odvolání soudců a smírčích soudců v rukou parlamentu. Benátská komise doporučila depolitizaci tohoto postupu¹⁷. Na základě reforem budou rozhodnutí o odvolání soudců a smírčích soudců spadat do pravomoci Komise pro správu justice, jejíž většinu tvoří členové soudní moci. Parlament již nebude do rozhodnutí o odvolání soudců nebo smírčích soudců zasahovat. Kromě toho reformy umožňují podat opravné prostředky proti odvolání soudců ústavnímu soudu¹⁸. Tyto reformy posilují nezávislosti soudní moci s ohledem na doporučení Rady Evropy¹⁹. Ve svém stanovisku z

¹⁰ Doporučení Rady Evropské unie ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Malty na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Malty z roku 2020, s. 13. Doporučení vyzývá mj. k dokončení reforem, které mají vyřešit stávající nedostatky v institucionální kapacitě a správě za účelem posílení nezávislosti soudů.

¹¹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. prosince 2019 o právním státě na Maltě ve světle nejnovějších informací v souvislosti s vraždou Daphne Caruanové Galiziové; usnesení Evropského parlamentu ze dne 28. března 2019 o situaci v oblasti právního státu a boje proti korupci v EU, konkrétně na Maltě a na Slovensku; usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. listopadu 2017 o právním státě na Maltě. Tato usnesení nejen zvyšují obavy, pokud jde o soudní systém na Maltě, ale také pokud jde o protikorupční rámec, pluralitu sdělovacích prostředků a další institucionální problémy souvisejících se systémem brzd a protivah, jimiž se zabývají části II, III a IV předkládané kapitoly pro tuto zemi.

¹² Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006).

¹³ Přijetí tohoto stanoviska se očekává v říjnu 2020.

¹⁴ Podle dřívějšího systému jmenoval nejvyššího soudce prezident na doporučení premiéra a Komise pro výběr soudců v tom nehrála žádnou roli. Ačkoli neexistovala zákonná povinnost, protože nová právní ustanovení ještě nenabyla účinnosti, byl stávající nejvyšší soudce Malty zvolen na základě dohody s opozicí a jednomyslně schválen parlamentem.

¹⁵ Podle nových pravidel by v případě, že nebude dosaženo dvoutřetinové většiny v parlamentu, měla osoba zastávající funkci nejvyššího soudce za všech okolností zůstat ve funkci, a to i v případě, že by dosáhla věku 65 let.

¹⁶ Benátská komise konkrétně doporučila, aby byl nejvyšší soudce jmenován stejným způsobem jako ostatní soudci nebo aby v případě, že dojde v parlamentu k patové situaci, byl zapojen neutrální orgán.

¹⁷ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2018)028), odst. 52–53.

¹⁸ Evropský soud pro lidská práva zdůraznil, že soudy, které přezkoumávají odvolání členů soudů musí mít pravomoc přezkoumávat všechny skutkové otázky a právo, které jsou příslušné pro spor, který jim byl předložen. Rozsudek senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 5. května 2020, Kövesi proti Rumunsku, č. 3594/19, a rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. listopadu 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku, věci č. 55391/13, 57728/13 a 74041/13.

¹⁹ Benátská komise, Seznam kritérií právního státu (CDL-AD(2016)017), odst. 78. Viz doporučení CM/Rec(2010)12 Výboru ministrů Rady Evropy, odst. 69, a zpráva Benátské komise (CDL-AD(2010)004), odst. 43. Podle judikatury Soudního dvora (rozsudek ze dne 25. července 2018, LM, C- 216/18 PPU, odst. 67) platí, že požadavek na nezávislost rovněž ukládá, aby kárný režim těch, jejichž úkolem je rozhodovat, poskytoval nezbytné záruky, aby se zabránilo jakémukoli riziku použití takového režimu jakožto systému

června 2020 Benátská komise přivítala plány reforem²⁰ a v současné době připravuje doplňující stanovisko k legislativním textům těchto reforem²¹.

Úroveň vnímané nezávislosti soudnictví je v zásadě průměrná. To se týká jak vnímání nezávislosti soudnictví širokou veřejností (podle 52 % je poměrně nebo velmi dobrá), tak jejího vnímání ze strany společností (podle 48 % je poměrně dobrá nebo velmi dobrá)²².

Je zřizováno zcela samostatné státní zastupitelství. Až donedávna vedla většinu trestních stíhání policie, zatímco kancelář nejvyššího státního zástupce přímo stíhala pouze nejzávažnější trestné činy²³. Nejvyšší státní zástupce kromě toho kombinoval funkce v oblasti stíhání s úlohou právního poradce vlády, který zastupoval stát v soudním řízení, což vzbuzovalo obavy týkající se oddělení pravomocí²⁴. V roce 2019 vláda v reakci na doporučení Benátské komise²⁵ oznámila svůj záměr vytvořit samostatný úřad státního zastupitelství. V první fázi byl vytvořen úřad státního advokáta, který převzal funkce nesouvisející se stíháním, jež v minulosti vykonával nejvyšší státní zástupce. Státní advokát vystupuje jako právní poradce vlády. Nejvyšší státní zástupce bude odpovědný za stíhání všech trestných činů. V říjnu 2020 chce vláda předložit parlamentu zákon, který by rozšířil pravomoci nejvyššího státního zástupce týkající se stíhání i na méně závažné trestné činy. Přesun případů od policie na úřad státního zastupitelství bude probíhat postupně. Začne se v létě 2020²⁶ a ve výsledku by všechna stíhání měla být převedena na nejvyššího státního zástupce²⁷. Proto ještě nějakou dobu potrvá, než se reformy úřadu státního zastupitelství budou moci stát plně účinnými. Pokud jde o nejvyššího státního zástupce, parlament v červenci 2019 schválil zákon, který stanoví nový postup jmenování. Podle tohoto zákona se vyžaduje, aby premiér při rozhodování o svém doporučení ke jmenování nejvyššího státního zástupce předkládaném prezidentovi v souladu s článkem 91 Ústavy náležitě zohlednil doporučení výboru pro jmenování. V souladu s novým postupem premiér dne 8. září 2020 schválil jmenování kandidáta, kterého doporučil výbor pro jmenování, jako maltského nejvyššího státního zástupce. V porovnání s předchozím postupem jmenování tyto změny zlepšují systém brzd a protivah. V praxi zůstává jmenování nejvyššího státního zástupce nadále převážně v pravomoci premiéra, což bylo označeno za problematické²⁸.

V různých oblastech funguje velký počet specializovaných tribunálů. Mezi tyto tribunály patří odvolací komise pro uprchlíky, tribunál pro revizi rozhodnutí v oblasti životního

politické kontroly obsahu soudních rozhodnutí. V této souvislosti představuje stanovení pravidel – kterými jsou především definována jak jednání představující kárné přestupky, tak konkrétně použitelné sankce, které stanoví zásah nezávislého orgánu v souladu s postupem, který v plné míře zaručuje dodržování práv zakotvených v článcích 47 a 48 Listiny, zejména práva na obhajobu, a která zakotvují možnost napadnout rozhodnutí kárných orgánů soudní cestou – soubor základních záruk pro účely zachování nezávislosti soudní moci.

²⁰ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006), odst. 46–52.

²¹ Přijetí tohoto stanoviska se očekává v říjnu 2020.

²² Obrázky 44 a 46, srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020. Úroveň vnímané nezávislosti soudnictví je klasifikována následovně: velmi nízká (méně než 30 % respondentů vnímá nezávislost soudnictví jako poměrně dobrou a velmi dobrou); nízká (mezi 30 a 39 %), průměrná (mezi 40 a 59 %), vysoká (mezi 60 a 75 %), velmi vysoká (více než 75 %).

²³ Stíhání u nižších soudů vedla policie a stíhání u nejvyšších soudů nejvyšší státní zástupce.

²⁴ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2018)028), odst. 54–73.

²⁵ Viz předchozí poznámka.

²⁶ Probíhá nábor nových zaměstnanců úřadu státního zastupitelství.

²⁷ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006), odst. 56.

²⁸ Evropská komise, zpráva o Maltě 2020, SWD(2020) 517 final, s. 41. Dne 15. srpna 2020 úřadující nejvyšší státní zástupce předložil svou rezignaci, která je účinná ode dne 9. září 2020. Následně byla vytvořena Komise pro výběr podle čl. 2 odst. 2 písm. a) nařízení o nejvyšším státním zástupci (kapitola 90).

prostředí a plánování, tribunál pro nároky spotřebitelů, odvolací tribunál pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů, pracovněprávní tribunál, odvolací tribunál pro otázky ochrany informací a osobních údajů, tribunál pro přezkum v oblasti duševního zdraví, patentový tribunál, odvolací tribunál pro policejní licence, panely tribunálů pro správní přezkum a vězeňský odvolací tribunál. Benátská komise vyjádřila obavy ohledně těchto zvláštních tribunálů vzhledem k tomu, že nepoživají téže úrovně nezávislosti jako řádné soudy²⁹.

Kvalita

Byla přijata některá opatření ke zlepšení kvality soudního systému. Zejména byla přijata následující opatření zaměřená na další zlepšování využívání nástrojů IT u soudů: i) elektronická podání a elektronická úhrada poplatků byly rozšířeny na více občanskoprávních soudů; ii) občanům a právníkům je poskytnut bezplatný online přístup, aby si mohli prohlížet spisy související s jejich případy, a iii) byla vytvořena platforma e-Courts (e-Soudy), která nabízí široké veřejnosti a právníkům spoustu služeb souvisejících se soudnictvím. Vláda připravuje digitální strategii a akční plán s cílem posílit využívání technologií v soudnictví³⁰. Pokud jde o justiční vzdělávání, byl navýšen rozpočet Výboru pro justiční studia³¹, což umožní rozšířit nabídku a kvalitu vzdělávacích služeb. V roce 2018 nebylo registrováno žádné justiční vzdělávání týkající se četných významných justičních dovedností³². Problémem zůstává nedostatečné vzdělávání v oblasti soudcovské etiky³³.

Je revidován systém přidělování případů. Podle stávajícího rámce vedoucí soudní kanceláře přiděluje případy podle pokynů nejvyššího soudce. Cílem revize je zavést nový systém, který by zohledňoval složitost přidělovaných případů a umožnil lepší rozdělení počtu řešených případů a zvýšení účinnosti.

Účinnost

Délka trvání soudního řízení patří k nejděším v EU. I přes určitá zlepšení, k nimž došlo v posledních letech, zůstává délka řízení na všech úrovních a u všech kategorií případů velmi dlouhá³⁴. U sporných občanskoprávních a obchodních věcí v prvním stupni soudy v roce 2018 potřebovaly k uzavření věci v průměru 440 dní, což patří k nejděším dobám řešení věcí v EU³⁵. Tuto situaci ještě více zhoršují zdlouhavá řízení ve druhém stupni (průměrně 1 120

²⁹ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006), odst. 97–98.

³⁰ V červenci 2020 byla zahájena veřejná konzultace financovaná EU, na kterou bude dohlížet Evropská komise pro efektivitu justice (CEPEJ).

³¹ Obrázky 32 a 33 srovnávacího přehledu EU o soudnictví za rok 2020 ukazují, že celkové výdaje vlády na soudy zůstávají v porovnání s ostatními členskými státy na průměrné úrovni. Rozpočet Výboru pro justiční studia byl podle informace maltských úřadů navýšen z 9 000 EUR ročně na 20 000 EUR.

³² Obrázek 38, srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020.

³³ GRECO Fourth Evaluation Round - Second Compliance Report on Malta (Čtvrté kolo hodnocení – zpráva o plnění doporučení pro Maltu), doporučení vi.

³⁴ Od roku 2018 poskytuje Evropská komise Maltě pomoc při provádění reformy soudnictví prostřednictvím programu na podporu strukturálních reform, a to pro i) zlepšení účinnosti a kvality justičního systému prostřednictvím zkrácení délky řízení před smířčím soudem, posouzení fungování odvolacího soudu a poskytování podpory pro rozvoj strategie v oblasti lidských zdrojů; ii) zavedení digitální strategie pro maltský soudní systém; iii) podporu reorganizace nejvyššího státního zastupitelství a úřadu státního advokáta.

³⁵ Obrázek 6, srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020.

dní)³⁶. Podobně i délka řízení před správními soudy nadále vyvolává znepokojení (průměrně 1 057 dní), a to i když v posledních letech došlo k určitým zlepšením. Míra vyřešených případů rovněž vypovídá o tom, že soudy v současné době fungují na hranici svých kapacit³⁷, přičemž Malta patří mezi členské státy s nejnižším počtem soudců na hlavu³⁸. Průměrná délka prvostupňových řízení ve věcech praní špinavých peněz (více než 2 000 dní) rovněž vyvolává zvláštní znepokojení a v roce 2018 se nadále zhoršovala³⁹. Ode dne 16. března 2020 byly z nařízení komisaře pro veřejné zdraví v rámci mimořádných opatření k řešení pandemie COVID-19 uzavřeny soudy a pozastaveny lhůty⁴⁰. Dne 5. června 2020 bylo toto nařízení zrušeno⁴¹.

II. PROTİKORUPČNÍ RÁMEC

Protikorupční institucionální rámec tvoří několik orgánů. Stálý protikorupční výbor je odpovědný za prevenci korupce a provádění správního šetření korupčních postupů. Komisař pro normy veřejného života může posoudit, zda ministři, parlamentní tajemníci nebo jiní členové parlamentu jednali protiprávně, porušili nějakou etickou nebo jinou povinnost či zneužili svou pravomoc. Za vyšetřování a stíhání trestného činu korupce byla dosud odpovědná zejména policie (útvary pro vyšetřování hospodářské trestné činnosti); nicméně v důsledku probíhajících reforem (viz oddíl I) převezme stíhání všech trestných činů, u nichž hrozí trest delší než dva roky odnětí svobody, a to včetně hospodářské trestné činnosti, korupce a praní špinavých peněz, nejvyšší státní zástupce. Mezi další orgány zapojené do boje proti korupci patří finanční zpravodajská a analytická jednotka (FIAU) a oddělení vnitřního auditu a vyšetřování (IAID). Posledně jmenovaný orgán provádí vnitřní audity a vyšetřování v rámci všech vládních orgánů a agentur. Trestné činy korupce jsou uvedeny v trestním zákoníku⁴². V červenci 2020 parlament přijal četné reformy týkající se protikorupčního rámce⁴³. Probíhající vyšetřování a samostatné průzkumy veřejného mínění týkající se vraždy investigativní novinářky Daphne Caruanové Galiziové odhalily hluboké korupční vzorce a vyvolaly silnou společenskou poptávku po významném posílení kapacit pro řešení korupce a rozsáhlejších reformách právního státu.

Malta získala v indexu vnímání korupce organizace Transparency International 54 bodů ze 100 a umístila se na 14. místě v EU a na 50. místě celosvětového žebříčku⁴⁴. 89 % maltských respondentů na průzkum Eurobarometr považuje korupci na Maltě za široce rozšířenou (průměr EU je 71 %) a 54 % osob se cítí být korupcí osobně dotčeno v

³⁶ Obrázek 7, srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020.

³⁷ Obrázek 8, srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020.

³⁸ Obrázek 35, srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020.

³⁹ Obrázek 21, srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020.

⁴⁰ Během období uzavření soudů advokátní komora při několika příležitostech vyzvala k zavedení virtuálních jednání, a to mimo jiné ve zprávě zveřejněné dne 20. dubna 2020 pod názvem „Zpráva o tom, jak může soud fungovat ve stávající situaci způsobené pandemií COVID-19“.

⁴¹ Znovu byly otevřeny všechny soudy, a to vyšší i nižší soudy, odvolací soudy bez ohledu na jejich pravomoc nebo jurisdikci, jakýkoliv tribunál zřízený zákonem a jakékoliv rady, komise, výbory nebo jiné subjekty, před nimiž probíhají jakákoliv řízení nebo procesy, na něž se vztahují zákonné nebo správní lhůty pro podání jakýchkoliv žalob, obhajob či dalších úkonů.

⁴² Kapitola 9 sbírky zákonů Malty.

⁴³ Zákon č. XLVI z roku 2020, kterým se mění různé zákony zaměřené na reformu postupu, jímž jsou jmenováni členové Stálého protikorupčního výboru. Zákon č. XLI z roku 2020, kterým se pokračuje v zavádění reforem odvětví soudnictví a zavádí se soudní přezkum rozhodnutí o nestíhání a dalších rozhodnutí nejvyššího státního zástupce.

⁴⁴ Transparency International (2020), Index vnímání korupce za rok 2019.

každodenním životě (průměr EU: 26 %)⁴⁵. Pokud jde o podniky, 76 % společností se domnívá, že korupce je široce rozšířená (průměr EU je 63 %), zatímco 60 % společností má za to, že korupce je při podnikání problém (průměr EU: 37 %). Současně se 37 % respondentů domnívá, že se vede dost úspěšných stíhání, která by mohla lidi odradit od korupčních praktik (průměr EU: 36 %), a 45 % společností má za to, že lidem a podnikům přistíženým při uplácení vyššího úředníka jsou uloženy náležité tresty (průměr EU: 31 %)⁴⁶.

Byly přijaty změny, pokud jde o Stálý protikorupční výbor (PCAC), jejichž cílem je řešit strukturální nedostatky a omezit úlohu premiéra při jmenování členů tohoto výboru. Stálý protikorupční výbor (PCAC) je odpovědný na prevenci korupce a správní šetření oznámených případů souvisejících s korupcí. Vyšetřování vede z vlastní iniciativy nebo na základě přijatých oznámení. Podle dřívějšího systému Stálý protikorupční výbor (PCAC) oznamoval výsledky šetření ministerstvu spravedlnosti a zákon nevyžadoval následné prosazování nebo stíhání. Transparentnost stran toho, jaké případy Stálý protikorupční výbor (PCAC) šetřil a jaká doporučení vydal, byla rovněž zdrojem obav⁴⁷. Evropská komise, Benátská komise a skupina GRECO vyjádřily obavy ohledně jeho omezené účinnosti, jak pokud jde o šetření, tak pokud jde o skutečnost, že jmenování členů Stálého protikorupčního výboru (PCAC) závisí na premiérovi⁴⁸. Na jaře 2020 vláda představila návrhy změn v procesu jmenování. Tyto návrhy parlament přijal dne 29. července 2020. Podle nového postupu bude předsedu či předsedkyni Stálého protikorupčního výboru (PCAC) jmenovat prezident republiky, a to v souladu s usnesením dvoutřetinové většiny v parlamentu⁴⁹. Zbývající dva členy Stálého protikorupčního výboru (PCAC) bude jmenovat prezident na doporučení premiéra, resp. vedoucího představitele opozice. Podle nových pravidel jsou vyšetřovací pravomoci Stálého protikorupčního výboru (PCAC) rozšířeny, aby se vztahovaly na větší škálu korupčních praktik. Především nová legislativa počítá s tím, že pokud je podle názoru Stálého protikorupčního výboru (PCAC) prošetřováno jednání korupční nebo spojené s korupčními praktikami či k nim vedoucí, zpráva o výsledcích šetření je předána nejvyššímu státnímu zástupci⁵⁰. Díky změnám může Stálý protikorupční výbor (PCAC) spolu s veřejným ochráncem práv, komisařem pro normy veřejného života a generálním auditorem podat opravný prostředek proti rozhodnutí nejvyššího státního zástupce o nestíhání. Prostředky⁵¹ Stálého protikorupčního výboru (PCAC) nicméně zůstávají omezené, což zpochybňuje jeho schopnost provádět účinná šetření. Benátská komise ve svém stanovisku z června 2020 přivítala plány reformem a v současné době připravuje doplňující stanovisko k legislativním textům těchto reform⁵².

Řešení případů korupce na vysoké úrovni vykazuje nedostatky. Zejména trestní spisy proti osobám zastávajícím vrcholné výkonné funkce údajně zůstávají v raných fázích trestního řízení. I když je v takových případech předložen nový důkaz, zůstává nejasné, zda

⁴⁵ Zvláštní Eurobarometr 502.

⁴⁶ Bleskový průzkum Eurobarometr 482 (2019).

⁴⁷ Evropská komise, zpráva o Maltě 2019, SWD(2019) 1017 final, s. 41.

⁴⁸ Evropská komise, zpráva o Maltě 2019, SWD(2019) 1017 final, s. 41; GRECO (2019), páté kolo hodnocení – hodnotící zpráva; stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2018)028), odst. 72.

⁴⁹ Podle nového postupu by v případě, že nebude dosaženo dvoutřetinové většiny v Parlamentu, měla osoba zastávající funkci předsedy či předsedkyně za všech okolností zůstat ve funkci.

⁵⁰ Podobná ustanovení byla dne 29. července 2020 přijata pro funkci veřejného ochránce práv. Zejména pokud v průběhu nebo po skončení jakéhokoliv vyšetřování bude mít veřejný ochránce práv za to, že existuje důkaz jakékoli korupční praktiky popsané v zákoně o Stálém protikorupčním výboru, může svá zjištění předat přímo nejvyššímu státnímu zástupci. V červenci 2020 byla v parlamentu předložena k projednání obdobná ustanovení týkající se komisaře pro normy veřejného života a generálního auditora.

⁵¹ Dosud má Stálý protikorupční výbor (PCAC) tři členy a tajemníka na plný úvazek.

⁵² Přijetí tohoto stanoviska se očekává v říjnu 2020.

byl zahájen příslušný vyšetřovací proces⁵³. Stíhání trestných činů souvisejících s korupcí provádějí příslušníci útvaru pro vyšetřování hospodářské trestné činnosti spolu s maltskou výkonnou policií. Jak bylo uvedeno ve zprávě týkající se Malty v rámci Evropského semestru 2020⁵⁴ a v usneseních Evropského parlamentu⁵⁵, policejní vyšetřování byla považována za útržkovitá a trestné činy související s korupcí a zneužitím pravomoci nebyly účinně stíhány. Podle úřadů bylo v roce 2019 hlášeno sedm probíhajících vyšetřování korupce zahrnující veřejné činitele, z čehož se dvě týkala případů korupce na vysoké úrovni. Ačkoliv již existuje opravný prostředek proti nestíhání ze strany policie, bylo zavedeno nové ustanovení, které umožní podávat takové opravné prostředky i proti rozhodnutí o nestíhání vydanému nejvyšším státním zástupcem⁵⁶.

Byla provedena reforma procesu výběru a jmenování policejního ředitele⁵⁷, což je rovněž záležitost, na kterou upozornila Benátská komise ve svém stanovisku z prosince 2018. Dne 1. dubna 2020 přijal parlament zákon, jímž se upravuje proces výběru a jmenování policejního ředitele⁵⁸. Výbor pro veřejnou službu bude muset zcela nezávisle a samostatně provést veřejné výběrové řízení a navrhne vládě dva kandidáty. Vláda musí následně ze dvou kandidátů na užším seznamu vybrat jednoho. Nově navržený postup rovněž předpokládá, že by kandidáti, kteří budou nakonec zařazeni na užší seznam, předstoupili před parlamentní Komisi pro výběr veřejných činitelů, aby prošli podrobným zkoumáním parlamentem.

Zdroje a kapacity policejního útvaru pro vyšetřování hospodářské trestné činnosti byly navýšeny. V období mezi prosincem 2019 a zářím 2020 zaznamenal útvar pro vyšetřování hospodářské trestné činnosti výrazný nárůst počtu policistů: z 58 na 98. Pozornost se soustředí na oblasti, na jejichž řešení policie v minulosti neměla kapacitu, a to včetně hospodářské a finanční trestné činnosti. Mezi další oblasti, kde se očekává nárůst kapacity, patří schopnosti v oblasti analýzy technologie blockchain, vylepšení nástroje pro zpravodajskou analýzu a přístup k doplňujícím databázím⁵⁹.

V roce 2013 vstoupil v platnost zákon o ochraně oznamovatelů. Jsou v něm ustanovení týkající se postupů oznamování nekalých praktik, a to jak v soukromém sektoru, tak ve veřejné správě⁶⁰. Každý zaměstnavatel, včetně všech ministerstev, musí určit pracovníka pro

⁵³ GRECO (2019), Fifth Evaluation Round, Evaluation Report (Páté kolo hodnocení, hodnotící zpráva), odst. 107.

⁵⁴ Evropská komise, zpráva o Maltě 2020, SWD(2020) 517 final, s. 40–41.

⁵⁵ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. prosince 2019 o právním státě na Maltě ve světle nejnovějších informací v souvislosti s vraždou Daphne Caruanové Galiziové. Usnesení Evropského parlamentu ze dne 28. března 2019 o situaci v oblasti právního státu a boje proti korupci v EU, konkrétně na Maltě a na Slovensku.

⁵⁶ Část reformy zahrnuje zavedení žaloby na soudní přezkum rozhodnutí nejvyššího státního zástupce o nestíhání. Tato žaloba dá poškozené straně (oběti) možnost napadnout takové rozhodnutí před soudem. Před tímto napadením bude moci poškozená strana vyzvat státního zástupce, aby přijaté rozhodnutí znovu zvážil, a pokud státní zástupce svůj názor nezmění, může se poškozená strana obrátit na soud a požadovat soudní přezkum rozhodnutí nejvyššího státního zástupce o nestíhání, a to z titulu nezákonnosti nebo neodůvodněnosti. V rámci reformy budou mít generální auditor, komisař pro normy veřejného života, Stálý protikorupční výbor a veřejný ochránce práv rovněž právo požadovat soudní přezkum rozhodnutí nejvyššího státního zástupce o nestíhání, pokud nejvyššímu státnímu zástupci oznámili jakoukoliv korupční praktiku popsanou v zákoně o Stálém protikorupčním výboru.

⁵⁷ Je třeba poznamenat, že během posledních 7 let bylo jmenováno celkem pět policejních ředitelů,

⁵⁸ Dne 23. června 2020 byl nominován nový policejní ředitel v souladu s novými pravidly.

⁵⁹ Maltský policejní sbor v současné době nakupuje software, který by umožnil prověřovat různé zdroje údajů s centrální databází a usnadní policii spolupráci s dalšími maltskými subjekty. Tento projekt je financován v rámci evropského programu Hercule III.

⁶⁰ Kapitola 527 sbírky zákonů Malty.

příjem oznámení, který bude přijímat oznámení od zaměstnanců, kteří by rádi chráněným způsobem upozornili na nekalé praktiky. Pracovník pro příjem oznámení bude povinen podniknout příslušné kroky, nebo v případě, že by daná jednání zakládala trestný čin, oznámit vše v přiměřené lhůtě na policii. Oznamování je možno provádět ve vztahu k záležitostem, k nimž došlo před vstupem tohoto zákona v platnost i po něm. Tato legislativa chrání ty, kteří jednají v dobré víře. Počet stížností oznamovatelů je však dosud spíše omezený.

K projednání byly předloženy návrhy týkající se jmenování osob vykonávajících vrcholné výkonné funkce. K projednání byly předloženy změny, které mají zajistit, aby Výbor pro veřejnou službu, což je nezávislý ústavní orgán, doporučoval prezidentovi republiky na základě jasných a předem stanovených požadavků jmenování a odvolání parlamentních státních tajemníků. Pokud jde o důvěrné poradce, byly v zákoně o veřejné správě a zákoně o normách veřejného života⁶¹ předloženy změny, které by měly zavést jasný právní základ jejich jmenování. Je to reakce na doporučení Benátské komise a skupiny GRECO⁶² ohledně stálých státních tajemníků⁶³ a důvěrných poradců⁶⁴. Benátská komise připravuje doplňující stanovisko k legislativním textům předloženým parlamentu⁶⁵.

Byla zahájena veřejná konzultace k zavedení regulace lobbingu, která momentálně chybí. Komisař pro normy veřejného života zveřejnil konzultační materiály s návrhy na regulaci lobbingu⁶⁶. Komisař má v úmyslu vydat doporučení ohledně změn etických kodexů pro ministry a poslance, jak je stanoveno v zákoně o normách veřejného života⁶⁷. Ministerstvo pro životní prostředí, klimatické změny a plánování zřídilo platformu rejstříku transparentnosti, která je již v provozu jako pilotní projekt.

Komisař pro normy veřejného života vyjádřil obavy ohledně střetu zájmů u poslanců. Od chvíle, kdy začal v roce 2018 fungovat komisař pro normy veřejného života, jsou kontrolována majetková přiznání poslanců. Je to důsledek zákona o normách veřejného života, který vstoupil v platnost dne 30. října 2018. Komisař přiznání přezkoumá a rovněž navrhne revizi údajů, které mají být předloženy. S výjimkou ministrů a parlamentních státních tajemníků však tato přiznání nejsou zveřejňována. Pokud jde o střet zájmů, komisař vydal usnesení ke stížnosti podané poslancem v červenci 2019 týkající se možného střetu zájmů poslanců, kteří zastávají funkce ve veřejném sektoru nebo ve veřejném prostoru smluvně poskytují služby. Ve své zprávě z šetření⁶⁸ komisař zjistil, že dvě třetiny řadových poslanců zastávají funkce ve veřejném sektoru nebo mají s veřejným sektorem uzavřené smlouvy, a došel k závěru, že angažování řadových poslanců vládou je ze své podstaty špatné a vyzval k ukončení této praktiky. V kontextu procesu ústavních reforem je zvažována

⁶¹ Kapitola 595 sbírky zákonů Malty.

⁶² Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006), odst. 115–129; GRECO (2019), Fifth Evaluation Round, Evaluation Report (Páté kolo hodnocení, hodnotící zpráva), odst. 24–26.

⁶³ Stálí státní tajemníci jsou nejvyšší úředníci. Podle stávajících pravidel je v čl. 92 odst. 3 Ústavy zakotveno, že pravomoc jmenovat stálé státní tajemníky a pravomoc odvolávat je z úřadu má prezident jednající na doporučení premiéra, které premiér vysloví po konzultaci s Výborem pro veřejnou službu.

⁶⁴ Podle stávajících pravidel je podle zákona o normách veřejného života, který byl přijat 30. října 2018, důvěrný poradce definován jako jakýkoliv zaměstnanec nebo osoba působící v soukromém sekretariátu ministra nebo parlamentního státního tajemníka, která jedná jako poradce či konzultant ministra nebo parlamentního státního tajemníka nebo působí ve výkonné pozici na ministerstvu či v kanceláři parlamentního státního tajemníka a která nebyla zapojena v souladu s postupem podle čl. 110 Ústavy.

⁶⁵ Přijetí tohoto stanoviska se očekává v říjnu 2020.

⁶⁶ „K regulaci lobbingu na Maltě“, komisař pro normy veřejného života, 28. února 2020.

⁶⁷ Doporučení komisaře pro normy veřejného života nejsou pro vládu závazná.

⁶⁸ Zpráva z šetření, č. K/002, přijatá usnesením ze dne 5. července 2019, komisař pro normy veřejného života.

možnost reformy statutu poslanců⁶⁹. Osoby, jimž jsou svěřeny vrcholné výkonné funkce, jako jsou stálí státní tajemníci a důvěrní poradci, nemají stejnou oznamovací povinnost jako poslanci. Mají povinnost poskytnout základní údaje podle etického kodexu pro veřejné zaměstnance, který je přílohou zákona o veřejné správě⁷⁰. Důvěrní poradci podléhají přezkoumání ze strany komisaře pro normy veřejného života⁷¹.

III. PLURALITA SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDKŮ

Svoboda projevu je zakotvena v maltské Ústavě⁷² a v zákoně o evropské úmluvě (kapitola 319 maltských zákonů). Zákonem o sdělovacích prostředcích a pomluvě ze dne 14. května 2018 byl zrušen tiskový zákon z roku 1974, což s sebou přineslo přepracování právních předpisů upravující ochranu proti pomluvě. Nezávislost Úřadu pro rozhlasové a televizní vysílání je zaručena Ústavou. Maltské mediální prostředí nadále ovlivňuje skutečnost, že řadu médií vlastní dvě hlavní politické strany, které nad nimi vykonávají redakční kontrolu. Zavraždění investigativní novinářky Daphne Caruanové Galiziové v říjnu 2017 bylo obecně vnímáno jako útok na svobodu projevu a vyvolalo obavy týkající se svobody sdělovacích prostředků a bezpečnosti novinářů na Maltě⁷³.

Nezávislost Úřadu pro rozhlasové a televizní vysílání je zakotvena v Ústavě⁷⁴. Ústava stanoví kritéria způsobilosti a vyloučení pro členy Úřadu pro rozhlasové a televizní vysílání a způsob jejich jmenování. Jak je dále upřesněno v sekundární legislativě, úřad je korporátním orgánem s odlišnou právní subjektivitou, který je právně i funkčně nezávislý na vládě a na jakémkoliv jiném soukromém či veřejném orgánu⁷⁵. Rozhodnutí úřadu lze napadnout před odvolacím soudem a také před ústavním soudem. Úřad je financován ze státního konsolidačního fondu, který pokrývá platy zaměstnanců⁷⁶. Kromě toho úřad financuje své výdaje z výnosu licenčních poplatků a pokut ukládaných rozhlasovým a televizním stanicím.

Členy Úřadu pro rozhlasové a televizní vysílání jmenuje prezident na doporučení premiéra, který ho vysloví po konzultaci s vedoucím představitelem opozice. Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020 („MPM 2020“) hodnotí nezávislost a účinnost Úřadu pro rozhlasové a televizní vysílání stupněm střední riziko s ohledem na to, že všech pět členů rady jsou v podstatě političtí kandidáti. Vybraly je dvě hlavní maltské politické strany, přičemž předsedající osoba je obvykle zvolena na základě vzájemné dohody těchto dvou stran. Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020 zdůrazňuje, že úřad v podstatě monitoruje a reguluje především média veřejné služby (tj. veřejnoprávní vysílací služby), zatímco de facto umožňuje dalším dvěma hlavním médiím – vlastněným Labouristickou stranou, resp. Nacionalistickou stranou –, „aby se redakčně

⁶⁹ Viz oddíl IV.

⁷⁰ Skupina států proti korupci (GRECO) vydala doporučení rozšířit oznamovací povinnosti poslanců i na osoby, jimž jsou svěřeny vrcholné výkonné funkce. Viz páté kolo hodnocení GRECO, hodnotící zpráva, odst. 94–95.

⁷¹ Informace od Malty pro účely zprávy o právním státu, s. 42.

⁷² Článek 41 Ústavy.

⁷³ Mezi lety 2019 a 2020 se Malta ve světovém indexu svobody tisku vydávaném organizací Reportéři bez hranic propadla o další čtyři místa, takže je nyní na 81. místě na světě.

⁷⁴ V čl. 119 odst. 1 Ústavy je zakotveno, že při výkonu svých funkcí nepodléhá Úřad pro rozhlasové a televizní vysílání žádnému řízení ani kontrole ze strany žádné jiné osoby či orgánu a že úkolem Úřadu pro rozhlasové a televizní vysílání je zajistit, aby byla zachována nestrannost v politicky či průmyslově kontroverzních otázkách nebo otázkách týkajících se současné veřejné politiky a aby byly možnosti rozhlasového a televizního vysílání a vysílací čas rovnoměrně rozdělovány mezi příslušníky různých politických stran.

⁷⁵ Ustanovení čl. 4 odst. 1 zákona o rozhlasovém a televizním vysílání ze dne 1. června 1991.

⁷⁶ Ustanovení čl. 24 odst. 1 písm. b) zákona o rozhlasovém a televizním vysílání.

vyvažovala sama“. Revidovaná směrnice o audiovizuálních mediálních službách⁷⁷ stanoví řadu konkrétních záruk nezávislosti a účinnosti vnitrostátních regulačních orgánů pro média. V parlamentu je momentálně projednáván zákon, jímž bude tato směrnice provedena⁷⁸.

Institut maltských novinářů (IGM) byl založen v roce 1989 jako sdružení shromažďující osoby působící v médiích. Institut maltských novinářů schválil Kodex novinářské etiky⁷⁹ a dohlížel na ustanovení Tiskové etické komise (PEC), která má řešit stížnosti proti novinářům na základě tohoto kodexu. Institut maltských novinářů napomohl při přijímání změn maltského tiskového zákona, v němž je dnes zakotvena důvěrnost zdrojů, relativní imunita, právo na informace a právo na uveřejnění odpovědi. Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020 zdůrazňuje, že Institut maltských novinářů, což je jediná organizace profesionálních novinářů v zemi, není obecně považován za účinný při ochranně redakční nezávislosti a nezdá se, že by měl dostatečně silný hlas při zajišťování celkové pohody svých členů⁸⁰.

Úřad pro rozhlasové a televizní vysílání shromažďuje informace o vlastnictví sdělovacích prostředků, ale neexistuje žádná povinnost zajistit, aby byly tyto informace snadno dostupné pro veřejnost. Patří sem rozhlasové a televizní stanice vlastněné politickými stranami, k nimž je přístupováno jako ke komerčním stanicím. V případě změny ve vlastnické struktuře mediální společnosti musí být úřad informován a následně provede hloubkové zkoumání. Informace o registraci společností a o vlastnictví jsou dostupné prostřednictvím online rejstříku v rámci maltského obchodního rejstříku. Neexistují žádné konkrétní zákonné povinnosti, které by mediálním společnostem ukládaly zveřejňovat jejich vlastnickou strukturu způsobem, díky němuž by byly tyto informace snadno přístupné pro veřejnost. Kromě toho má sice Úřad pro rozhlasové a televizní vysílání právo obdržet od držitelů licence jakýkoliv typ informací, který považuje za nutný, ale tyto informace nezveřejňuje. A tak ačkoli nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020 uvádí, že obecně vzato veřejnost ví, kdo vlastní mediální společnosti v zemi, hodnotí transparentnost vlastnictví médií středně rizikovým stupněm⁸¹.

Politickým stranám je výslovně umožněno vlastnit, ovládat nebo redakčně odpovídat za celostátní televizní a rozhlasové služby. Je to zakotveno v zákoně o rozhlasovém a televizním vysílání. Dvě hlavní politické strany zastoupené v parlamentu fakticky vlastní, ovládají nebo řídí řadu maltských médií a rozhlasových a televizních stanic. Na základě toho nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020 konstatuje, že existuje naléhavě vysoké riziko pro politickou nezávislost médií a současně uvádí, že „*neexistují žádná společná regulatorní ochranná opatření v oblasti jmenování nebo odvolávání redaktorů, takže vzhledem k tomu, že politické strany vlastní četná média, je politický vliv na taková jmenování nebo odvolávání nevyhnutelný*“⁸².

Neexistuje žádný právní rámec upravující státní inzerci. To vytváří určité riziko zneužití jak ze strany vlády, tak ze strany jednotlivých politiků⁸³. Vláda využívá státní inzerci po celý

⁷⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU.

⁷⁸ O zákonu o rozhlasovém a televizním vysílání (změně) (č. 145) momentálně diskutuje Výbor pro zvažování zákonů.

⁷⁹ Kodex novinářské etiky: <https://igm.org.mt/resources/code-of-journalistic-ethics/>.

⁸⁰ Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020, zpráva o Maltě, s. 11.

⁸¹ Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020, zpráva o zemi: Malta, s. 12.

⁸² Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020, zpráva o zemi: Malta, s. 13–16.

⁸³ Viz předchozí poznámka.

rok, zejména však v měsících předcházejících volbám, jako formu nepřímé politické reklamy. Nedávné šetření maltského komisaře pro normy veřejného života vedlo k závěru, že mezi ministry je rozšířená praxe, kdy využívají veřejné zdroje při generování obsahu svých osobních stránek na sociálních médiích. Komisař proto navrhl pokyny upravující využívání sociálních médií ze strany ministrů a parlamentních státních tajemníků, s jejichž dodržováním vláda podle jeho zprávy vláda souhlasila⁸⁴. Na základě těchto faktorů nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020 upozorňuje na střední riziko, pokud jde o státní regulaci prostředků a podpory pro mediální sektor.

Zákon o svobodném přístupu k informacím stanoví právní rámec pro přístup k informacím uchovávaným veřejnými orgány. Zákon stanoví, že o přístup k těmto informacím mohou žádat maltští občané, občané EU a osoby, které na Maltě pobývají alespoň po dobu pěti let⁸⁵. Jakékoliv odmítnutí poskytnout přístup musí být odůvodněno a lze se proti němu odvolat. Široká definice základu pro odmítnutí a administrativní náklady tohoto postupu nicméně často brání přístupu k veřejným informacím⁸⁶. Novináři oznámili případy, kdy se při požadování takového přístupu setkali s potížemi, a to v důsledku výrazných zpoždění a absence odpovědi⁸⁷. Z těchto důvodů hodnotí nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020 přístup k informacím jako střední riziko. S ohledem na význam tohoto práva je to obzvláště znepokojivé. Vláda v současné době zvažuje další možný postup směrem k odstranění úzkého výkladu zveřejnění ve veřejném zájmu, aby tím vyhověla doporučením skupiny GRECO.

Probíhá veřejné vyšetřování vedené bývalým soudcem ohledně vraždy novinářky Daphne Caruanové Galiziové. Na základě výrazného tlaku ze strany novinářčiny rodiny, jakož i maltské občanské společnosti a evropských a mezinárodních tiskových agentur bylo v září 2019 zahájeno veřejné vyšetřování. Usnesení Parlamentního shromáždění Rady Evropy zahájení takového vyšetřování výslovně požadovalo⁸⁸. Veřejné vyšetřování má určit, zda stát splnil své pozitivní povinnosti přijmout operativní opatření na ochranu osob, jejichž životy jsou ohroženy v důsledku trestných činů, a to zejména v případě novinářů, a konkrétně vyšetřit všechny okolnosti související s vraždou paní Caruanové Galiziové. Toto veřejné vyšetřování dosud vyneslo na světlo řadu prvků, které organizace pro svobodu tisku označily za „znepokojivá odhalení státní korupce a beztrestnosti související s případem [...], která zdůrazňují slabé stránky právního státu na Maltě a zakotvenou beztrestnost jak v případě vraždy Caruanové Galiziové, tak v případě zneužívání pravomoci na vysoké úrovni, kterým se zabývala“⁸⁹. Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020 hodnotí

⁸⁴ Komisaře pro normy veřejného života, zpráva z šetření ze dne 7. května 2020, č. K/010.

⁸⁵ Zákon o svobodném přístupu k informacím z roku 2008, ve znění změn z roku 2012 (kapitola 496 sbírky zákonů Malty).

⁸⁶ GRECO (2019), Fifth Evaluation Round - Evaluation Report (Páté kolo hodnocení – hodnotící zpráva).

⁸⁷ Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020, zpráva o zemi: Malta, s.11, uvádí, že jeden konkrétní zpravodajský subjekt oznámil, že 80 % žádostí směřovaných na vládní subjekty zůstalo bez odpovědi.

⁸⁸ Usnesení 2293 (2019) přijaté Parlamentním shromážděním Rady Evropy dne 26. června 2019 na základě zprávy zpravodaje Pietera Omtziga nazvané „Vražda Daphne Caruanové Galiziové a právní stát na Maltě a za jejími hranicemi: zjištění celé pravdy“.

⁸⁹ Prohlášení podepsaly ARTICLE 19, Sdružení evropských novinářů (AEJ), Výbor na ochranu novinářů (CPJ), Evropské středisko pro svobodu tisku a sdělovacích prostředků (ECPMF), Evropská federace novinářů (EFJ), Free Press Unlimited, Index on Censorship, International Freedom of Expression Exchange (IFEX), Mezinárodní tiskový institut (IPI), Osservatorio Balcani e Caucaso Transeuropa (OBCT), PEN America, PEN International, Scottish PEN a Transparency International. <https://www.article19.org/resources/malta-renewed-call-for-justice-1000-days-after-the-assassination-of-daphne-caruana-galizia/>.

novinářskou profesi, standardy a oblast ochrany jako středně rizikové a upozorňuje, že „s ohledem na probíhající vývoj a odhalování v souvislosti s případem Caruanové Galiziové, jakož i probíhající vyšetřování korupce na vysoké úrovni nezávislími novináři se dá s jistotou říci, že příslušníci této profese se cítí ohroženi“. Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020 odkazuje na řadu nenávislných kampaní, které jsou vedeny proti investigativním novinářům kritizujícím stát a které odhalilo vyšetřování nezávislé on-line platformy⁹⁰. Evropská komise opakovaně zdůrazňovala, že je potřeba, aby osoby odpovědné za vraždu paní Caruanové Galiziové byly bez jakýchkoliv politických zásahů předány spravedlnosti⁹¹.

Důsledky zavraždění přední maltské investigativní novinářky jsou na Maltě nadále pocítovány. Platforma Rady Evropy na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinářů vydala v roce 2019 tři upozornění⁹², která dosud nebyla řešena. Stát poskytl odpověď v souvislosti se dvěma upozorněními. První upozornění se týká kybernetického útoku na nezávislou investigativní online mediální platformu The Shift News. Druhé a třetí upozornění se týkaly soudního zastrášení tří novinářů provádějících rešerše pro účely knihy o vraždě paní Caruanové Galiziové, resp. zacházení s novináři po tiskové konferenci konané v úřadu premiéra⁹³. V roce 2020 platforma vydala jedno upozornění týkající se opatření typu SLAPP⁹⁴ podané podnikatelem proti The Shift News.

IV. DALŠÍ INSTITUCIONÁLNÍ OTÁZKY TÝKAJÍCÍ SE SYSTÉMU BRZD A PROTIVAŇ

Malta je parlamentní republika, kde je zákonodárná pravomoc svěřena Sněmovně reprezentantů, jednokomorovému parlamentu volenému na pětileté období. Výkonná pravomoc je svěřena prezidentovi, který je volen parlamentem, a vládě vedené premiérem. Všichni vládní ministři, včetně premiéra, musí být členy parlamentu. Jednání o věcech ústavního práva probíhají před ústavním soudem. V Ústavě jsou zakotveny četné nezávislé orgány, včetně úřadu veřejného ochránce práv. V červenci 2020 parlament přijal četné ústavní reformy⁹⁵.

Byla přijata ústavní reforma postupu volby maltského prezidenta. Tato reforma, která byla přijata dne 29. července 2020, stanoví, že maltský prezident bude volen dvoutřetinovou většinou v parlamentu namísto většiny prosté, což je v souladu se stanoviskem Benátské komise z června 2020. Podle nových pravidel by v případě, že v parlamentu nebude dosaženo dvoutřetinové většiny tu, měla osoba zastávající úřad prezidenta zůstat ve funkci. K sesazení prezidenta bude navíc zapotřebí dvoutřetinová většina v parlamentu. Postup volby a sesazení prezidenta dvoutřetinovou většinou v parlamentu doporučila Benátská komise⁹⁶ a tento

⁹⁰ Nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020, zpráva o zemi: Malta, s. 11.

⁹¹ Společné prohlášení prvního místopředsedy Komise Timmermanse, místopředsedy Ansipa a komisařek Jourové a Gabrielové k prvnímu výročí zavraždění maltské novinářky Daphne Caruanové Galiziové, 16. října 2018. Viz rovněž usnesení Evropského parlamentu, na která je odkazováno v předcházejících oddílech.

⁹² Rada Evropy, Platforma na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinářů, <https://www.coe.int/en/web/media-freedom>. Jak bylo uvedeno v doporučení Rady Evropy 2016/4, členské státy by měly zavést komplexní legislativní rámec, který umožní novinářům a dalším činitelům v oblasti médií účinně a bez obav přispívat k veřejné debatě.

⁹³ Na toto poslední upozornění maltské orgány odpověděly.

⁹⁴ Strategická žaloba proti účasti veřejnosti ve veřejné debatě.

⁹⁵ Zákon č. XLIV z roku 2020, kterým se dále mění Ústava Malty, pokud jde o jmenování prezidenta Malty; zákon č. XLII z roku 2020, kterým se mění zákony upravující Úřad veřejného ochránce práv.

⁹⁶ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006), odst. 86–91. Benátská komise rovněž doporučila zakotvení střídavého mechanismu proti patové situaci.

postup by mohl přispět k posílení úlohy prezidenta při kontrole vlády. Benátská komise v současné době připravuje doplňující stanovisko k legislativnímu textu této reformy⁹⁷.

Byla rovněž přijata ústavní reforma na posílení role veřejného ochránce práv a v parlamentu je projednáván návrh na zřízení instituce pro lidská práva. Veřejný ochránce práv má za úkol prošetřovat kroky vlády a jakéhokoliv jiného orgánu, jak je stanoveno zákonem, a to z vlastní iniciativy nebo na základě stížností. Reforma, která byla parlamentem schválena dne 29. července 2020, vkládá do Ústavy způsob jmenování a odvolání veřejného ochránce práv⁹⁸, jako i jeho právo na přístup k informacím. Reforma rovněž stanoví, že pokud v průběhu nebo po skončení jakéhokoliv vyšetřování bude mít veřejný ochránce práv za to, že existuje důkaz jakékoliv korupční praktiky popsané v zákoně o Stálém protikorupčním výboru, může veřejný ochránce práv svá zjištění předat přímo nejvyššímu státnímu zástupci. Cílem této reformy je reagovat na doporučení Benátské komise⁹⁹. Je třeba poznamenat, že Organizace spojených národů rovněž doporučila posílit nezávislost úřadu komisaře pro děti, a to zajištěním odpovídajících konkrétních a samostatných lidských, technických a finančních zdrojů a také imunity nutné k tomu, aby mohl komisař účinně vykonávat svou funkci¹⁰⁰. Návrh na zřízení instituce pro lidská práva byl parlamentu předložen v roce 2019. Zákon o zřízení Komise pro lidská práva a rovnost je projednáván příslušnými parlamentními výbory¹⁰¹.

Parlamentu byla předložena ústavní reforma týkající se jmenování některých nezávislých komisí. Vláda navrhla, aby pravomoci týkající se jmenování čtených nezávislých komisí přešly z premiéra na vládu, a to i pokud jde Centrální maltskou banku a komisaře pro ochranu informací a údajů. Benátská komise ve svém stanovisku z června 2020 uvítala záměr vlády, že bude v rámci procesu ústavních reforem vedený prezidentem podrobněji jednat o jmenování jiných nezávislých orgánů, jako je volební komise, Komise veřejné služby a Úřad pro rozhlasové a televizní vysílání¹⁰².

Rovněž byl zahájen proces úvah nad úlohou parlamentu. Jsou zvažovány reformy týkající se statutu poslanců, ačkoliv dosud nebyla navržena žádná konkrétní opatření¹⁰³. Benátská komise zjistila, že maltský parlament musí být posílen, aby působil jako účinná kontrolní orgán vlády¹⁰⁴, a doporučila změnit systém tak, aby členové byli zaměstnáni na plný úvazek a dostávali plný plat. Kromě toho doporučila, aby členové mohli využívat nestrannickou kapacitu pro rešerše a/nebo vyšší konzultační orgán. Kromě toho by se mělo předcházet rozsáhlému využívání legislativy vydané v přenesené pravomoci.

Rozsudky ústavního soudu nemají účinek *erga omnes*. Je na parlamentu, aby zrušil nebo změnil zákony v případě, že je rozsudkem ústavního soudu jedno nebo více jejich ustanovení

⁹⁷ Přijetí tohoto stanoviska se očekává v říjnu 2020.

⁹⁸ Reforma rovněž stanoví, že pokud nebude dosaženo dvouřetinové většiny v Parlamentu, měla by osoba zastávající funkci veřejného ochránce práv za všech okolností zůstat ve funkci.

⁹⁹ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006), odst. 61–64. Benátská komise v současné době připravuje doplňující stanovisko k legislativnímu textu. Přijetí tohoto stanoviska se očekává v říjnu 2020.

¹⁰⁰ Výbor OSN pro práva dítěte (2019).

¹⁰¹ Příspěvek Evropské sítě vnitrostátních institucí pro lidská práva ke zprávě o právním státu pro rok 2020.

¹⁰² Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006), odst. 65–69.

¹⁰³ Proces vede výbor, který tvoří dvě hlavní politické strany a jemuž předsedá prezident. Veřejná konzultace byla realizována na počátku roku 2020. Komisař pro normy veřejného života připravil návrhy na posílení úlohy parlamentu: komisař pro normy veřejného života, Směrem k vyšším standardům ve veřejném životě, návrhy na modernizaci ústavních ustanovení týkajících se parlamentu, soudnictví a veřejné správy, 30. října 2019.

¹⁰⁴ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006), odst. 92–94.

označeno za protiústavní. Benátská komise poznamenala, že se zdá, že v praxi se to neděje ve všech případech, což vede k pokračujícímu uplatňování ustanovení, která byla shledána protiústavními¹⁰⁵.

Přetrvávají výzvy, pokud jde o omezené využívání nástrojů založených na důkazech a účinnost veřejných konzultací v rámci zákonodárského procesu. Ačkoliv existují různé kanály pro konzultace s veřejností, je zde určitý prostor pro uvážení, zda zahájit veřejné konzultace ve velkém měřítku, nebo ne, a také velké množství výjimek. Výstupy veřejných konzultací nejsou vždy včas a snadno dostupným způsobem zveřejňovány online¹⁰⁶. Kromě toho podle OECD Maltě chybí systematický přístup k posuzování toho, zda zákony a předpisy bylo dosaženo zamýšlených politických cílů¹⁰⁷. V souvislosti s on-line konzultacemi a platformou pro elektronickou účast se připravují iniciativy, které jsou součástí strategického plánu digitální transformace veřejné správy na období 2019–2021.

Opatření, jimiž se čelilo pandemii, byla přijata během nouzového stavu z důvodu ohrožení veřejného zdraví. Zákon o veřejném zdraví dává komisaři pro veřejné zdraví pravomoc vydávat, měnit nebo odvolávat opatření v případě epidemií a infekčních onemocnění, přičemž je možný soudní přezkum¹⁰⁸. Nouzový stav z důvodu ohrožení veřejného zdraví byl komisařem pro veřejné zdraví vyhlášen dne 1. dubna 2020 se zpětným účinkem od 7. března 2020¹⁰⁹ a byl ukončen dne 30. června 2020.

Organizace občanské společnosti hrají ve veřejné debatě stále významnější úlohu. Občanský prostor je s ohledem na výše uvedené podmínky pro novináře považován za zúžený¹¹⁰. Současně se organizace občanské společnosti po vraždě investigativní novinářky Daphne Caruanové Galiziové aktivněji zapojují do veřejné debaty. Hlavním zákonem, který upravuje rámec pro občanskou společnost, je zákon o dobrovolných organizacích¹¹¹, který stanoví, že organizace občanské společnosti jsou dobrovolné autonomní organizace nezávislé na vládě a vláda by měla jejich status za všech okolností respektovat. Ačkoliv by mohly být zlepšeny struktury pro zapojení a účast občanské společnosti, organizace občanské společnosti se v posledních několika letech čím dál více zapojují do diskusí o otázkách souvisejících s právním státem, včetně potřeby reforem týkajících se uspořádání soudního systému a boje proti korupci¹¹². Vláda vyjádřila svůj závazek změnit různé právní předpisy tak, aby byla řešena zranitelnost dobrovolných organizací¹¹³.

¹⁰⁵ Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2020)006), odst. 80–84. Stanovisko Benátské komise (CDL-AD(2018)028), odst. 74–79.

¹⁰⁶ GRECO (2019) Fifth Evaluation Round - Evaluation report (Páté kolo hodnocení – hodnotící zpráva).

¹⁰⁷ OECD (2019), Ukazatele regulační politiky a řízení – Malta.

¹⁰⁸ Dne 29. května 2020 vydal první dvůr občanskoprávního soudu rozhodnutí, že opatřením komisaře pro veřejné zdraví, které na dobu neurčitou přerušilo právní lhůty, bylo porušeno právo na ochranu před svévolným uvězněním nebo zadržením.

¹⁰⁹ Během nouzového stavu z důvodu ohrožení veřejného zdraví mohl komisař nařizovat opatření ke snížení, odstranění nebo eliminaci hrozby pro veřejné zdraví včetně oddělení nebo izolace jakékoliv osoby, evakuace a zákazu vstupu do jakékoliv oblasti.

¹¹⁰ Hodnocení udělené organizací CIVICUS. Hodnocení využívá pětistupňovou škálu definovanou jako: otevřený, zúžený, zablokovaný, potlačovaný a uzavřený.

¹¹¹ Kapitola 492 sbírky zákonů Malty.

¹¹² Příspěvky organizací občanské společnosti Repubblica a Nadace Daphne Caruanové Galiziové ke zprávě o právním státu pro rok 2020.

¹¹³ Informace od Malty pro účely zprávy o právním státu pro rok 2020. Legislativa, kterou se měnil zákon o dobrovolných organizacích a občanský zákoník a zákon o trustech a správcích, byla přijata dne 29. července 2020.

Příloha I: Seznam zdrojů v abecedním pořadí*.

* *Seznam příspěvků obdržných v souvislosti s konzultacemi ke zprávě o právním státu pro rok 2020 se nachází na (internetových stránkách Komise).*

CIVICUS, Nástroj pro sledování občanského prostoru, Malta.
<https://monitor.civicus.org/country/malta/>.

Evropská komise (2019), průzkum Eurobarometr pro podniky.

Evropská komise (2019), zpráva o Maltě, SWD(2019) 1017 final.

Evropská komise (2020), zpráva o Maltě, SWD(2020) 517 final.

Evropská komise, srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2020.

Evropská síť vnitrostátních institucí pro lidská práva (2020), Příspěvek Evropské sítě vnitrostátních institucí pro lidská práva ke zprávě o právním státu pro rok 2020.

Evropský soud pro lidská práva, rozsudek senátu ze dne 5. května 2020, Kövesi proti Rumunsku, věc č. 3594/19.

Evropský soud pro lidská práva, rozsudek velkého senátu ze dne 6. listopadu 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku, věci č. 55391/13, 57728/13 a 74041/13.

Generální ředitelství pro komunikaci (2019), bleskový průzkum Eurobarometr 482: postoje podniků ke korupci v EU.

Generální ředitelství pro komunikaci (2020), zvláštní průzkum Eurobarometr 502: korupce.

GRECO (2019), Fifth Evaluation round - Evaluation Report on Malta on preventing corruption and promoting integrity in central governments and law enforcement agencies (Páté kolo hodnocení – hodnotící zpráva o Maltě k předcházení korupci a podpoře integrity ústředních vládních institucí a donucovacích orgánů).

GRECO (2019), Fourth Evaluation Round - Second Compliance Report on Malta on corruption prevention in respect of members of parliament, judges and prosecutors (Čtvrté kolo hodnocení – druhá zpráva o plnění doporučení pro Maltu ohledně předcházení korupci ve vztahu k poslancům, soudcům a státním zástupcům).

Komisař pro normy veřejného života (2020), K regulaci lobbingu na Maltě.

Komisař pro normy veřejného života, zpráva z šetření č. K/002, 2019.

Maltská vláda (2020), informace od Malty pro účely zprávy o právním státu pro rok 2020.

Nadace Daphne Caruanové Galiziové, příspěvek ke zprávě o právním státu pro rok 2020.

OECD (2019), Ukazatele regulatorní politiky a řízení – Malta.

Rada Evropské unie, doporučení Rady ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Malty na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Malty z roku 2020.

Rada Evropy, platforma na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinářů – Malta.
<https://www.coe.int/en/web/media-freedom/malta>.

Rada Evropy: Benátská komise (2010), zpráva o nezávislosti soudního systému, část I: nezávislost soudců (CDL-AD(2010)004).

Rada Evropy: Benátská komise (2016), Seznam kritérií právního státu (CDL-AD(2016)017).

Rada Evropy: Benátská komise (2018), Malta – stanovisko k ústavnímu uspořádání a oddělení pravomocí a nezávislosti soudní moci a prosazování práva (CDL-AD(2018)028).

Rada Evropy: Benátská komise (2020) – Malta – stanovisko k navrhovaným legislativním změnám (CDL-AD(2020)006).

Rada Evropy: Parlamentní shromáždění (2019), usnesení 2293 (2019) Parlamentního shromáždění: Vražda Daphne Caruanové Galiziové a právní stát na Maltě a za jejími hranicemi: zjištění celé pravdy.

Rada Evropy: Výbor ministrů (2010), doporučení CM/Rec(2010)12 Výboru ministrů členským státům o soudcích: nezávislost, účinnost a odpovědnost.

Rada Evropy: Výbor ministrů (2016), doporučení CM/Rec(2016)4 Výboru ministrů členským státům o ochraně žurnalistiky a bezpečnosti novinářů a dalších mediálních činitelů.

Reportéři bez hranic, Malta. <https://rsf.org/en/taxonomy/term/150>.

Repubblika, příspěvek ke zprávě o právním státu pro rok 2020.

Soudní dvůr Evropské unie, rozsudek ze dne 25. července 2018, LM, C- 216/18 PPU.

Středisko pro pluralitu sdělovacích prostředků a svobodu sdělovacích prostředků, nástroj pro sledování plurality sdělovacích prostředků pro rok 2020. <https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2020>.

Transparency International (2020), Údaje pro zemi – Malta. <https://www.transparency.org/en/countries/malta>

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. listopadu 2017 o právním státě na Maltě.

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. prosince 2019 o právním státě na Maltě ve světle nejnovějších informací v souvislosti s vraždou Daphne Caruanové Galiziové.

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 28. března 2019 o situaci v oblasti právního státu a boje proti korupci v EU, konkrétně na Maltě a na Slovensku.

Virtuální návštěva Malty v souvislosti se zprávou o právním státu pro rok 2020.

Výbor OSN pro práva dítěte (2019).

Příloha II: Návštěva Malty

Útvary Komise uspořádaly v červnu 2020 virtuální jednání s těmito účastníky:

- Sdružení soudců
- Sdružení smírčích soudců
- Nejvyšší státní zástupce
- Maltský úřad pro rozhlasové a televizní vysílání
- Advokátní komora
- Komisař pro normy veřejného života
- Ministerstvo spravedlnosti
- Stálý protikorupční výbor
- Policie: Útvar pro vyšetřování hospodářské trestné činnosti
- Nevládní organizace Repubblica
- Státní advokát

* Komise se na řadě horizontálních jednání setkala rovněž s následujícími organizacemi:

- Amnesty International
- Unie pro občanské svobody v Evropě (Civil Liberties Union for Europe)
- Civil Society Europe
- Konference evropských církví (Conference of European Churches)
- EuroCommerce
- Evropské středisko pro právní záležitosti neziskového sektoru (European Center for Not-for-Profit Law)
- Evropské středisko pro svobodu tisku a sdělovacích prostředků (European Centre for Press and Media Freedom)
- Evropské občanské fórum (European Civic Forum)
- Free Press Unlimited
- Front Line Defenders
- ILGA-Europe
- Mezinárodní výbor právníků
- Mezinárodní federace pro lidská práva
- Mezinárodní tiskový institut
- Platforma pro celoživotní učení (Lifelong learning Platform)
- Právní iniciativa nadace Open Society / Institut evropské politiky nadace Open Society (Open Society Justice Initiative / Open Society European Policy Institute)
- Reportéři bez hranic (Reporters without Borders)
- Transparency International EU